Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефони: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI. — Ч. 127. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 11-го ЧЕРВНЯ 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 127. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 11, 1953. VOL. LXI.

50 ОСІБ ЗГИНУЛИ ПІД ЧАС БУРЕВІЮ В МАССАЧУСЕТС

Ворсестер, Масс. — В центральній частині стейту Массачусетс шалів 9 червня найсильніший від 1878 р. буревій, який за дотеперішнім обчисленням вбив 76 людей, а коло 300 поранив. Матеріяльні втрати, головно в містах Голден і Штрусбери, великі, бо буревій в обидвох цих місцевостях зрівняв з землею по 100 домів. На місце катастрофи виїхав губернатор з Бостону, який керує рятівничою акцією національної ґвардії та поліції. На передмістю Ворсестер буревій знищив 50 домів, що стояли на горбі. Торнадо перекидав авта немов коробки від сірників. В місті Голден єдиним засобом порозуміння служить радіо в поліційному авті. Мусіли стримати рух залізничих поїздів, бо рейки завалені уламками повалених домів. В стейті Мішіґен і Огайо від буревіїв згинули 143 особи, а число поранених піднеслося до 1,000 осіб. Матеріяльні жертви сягають багатьох мільйонів долярів. Проф. метеорології на Гарвардському університеті Чарлз Ф. Брук сказав, що в Новій Англії майже кожного року шаліє буревій, а кожних двадцять років цю околицю відвідує такий сильний буревій, що забирає жертви в людях. Виринають припущення, що часті цьогорічні буревії спричинені пробами атомової бомби, але метеорологічні фахівці заперечують зв'язок буревіїв із вибухами атомових бомб.

ВИЛСОН ДАЛІ ОБОРОНЯЄ СТАНОВИЩЕ УРЯДУ ЩОДО ВИДАТКІВ НА ПОВІТРЯНІ СИЛИ

Вашинґтон. — Секретар оборони, Чарлз Е. Вилсон, далі свідчив перед сенатською комісією асиґнувань в справі запропонованого зменшення видатків на повітряні сили на 5,090,000,000 долярів, в порівнянні з видатками, наміченими урядом Трумана. Ці видатки уряд б. президента Трумана намітив 9 січня цього року, незадовго перед своїм уступленням, що підкреслив в своїх свідченнях Ч. Вилсон, даючи зрозуміти, що попередній уряд знав, що йому не доведеться виконувати цього підвищення повітряної потуги до 143 т. зв. крил. У суперечку з секретарем оборони вступив Л. Гілл, демократ з Алабами, знаний оборонець якнайбільшої розбудови повітряних сил. Л. Гілл пригадав про, вже кілька разів заторкуване під час переслухування, звернення об'єднаних шефів штабів в 1951 про посилення повітряної потуги до 143 крил на 1954 рік, з покликанням на зростальну повітряну силу Совєтів, які спроможні аатакувати ЗДА атомовими бомбами з повітря. На це секретар оборони висловив сумнів щодо сили атомового озброєння Росії та вказав на спізнювання розбудови літунства за попереднього уряду, яке не виявляло можливости досягнути задуманого рівня в наміченому терміні. У дальших дискусіях було заторкнено низку інших питань, як повітряних баз в Північній Африці та миру в Кореї. Ч. Вилсон припускає можливість частинного розброєння після миру в Кореї, але не думає, щоб війська, які тепер там перебувають, змогли повернутися додому раніш, як через пів року, хоч швидкого повороту цих військ прагне громадянство країни.

СТАНОВИЩЕ КОРЕЙЦІВ КОМПЛІКУЄ СПРАВУ ПЕРЕМИР'Я

Корейський Парлямент відкидає компроміс з комуністами й заповідає дальшу боротьбу

Сеул, Корея. — Національна Асамблея Корейської Республіки відкинула вчора заповіджений договір про перемир'я з комуністами, вирішуючи продовжувати боротьбу за звільнення цілої країни. В тому самому часі понад 100,000 корейців демонстрували по вулицях столиці, домагаючись продовжування боротьби проти комуністичних аґресорів. Все це серйозно комплікує справу перемир'я, підписання якого очікує ще тільки на встановлення демаркаційної лінії по теперішній фронтовій лінії. З урядового корейського боку заперечено поголоску, що президент Рі вибирається літаком на відвідини до Вашинґтону, щоб обговорити справу з президентом Айзенгавером. Представник уряду заявив, що президент Рі не може виїхати з країни в тому часі, як вона переживає „найбільш критичну ситуацію". Корейський міністер закордонних справ, що виконує теж обов'язки прем'єра, попередив, що „південні корейці будуть боротися проти індійських військ, або будь-яких комуністичних військ, які вступили б на територію Південної Кореї для охорони полонених." Індійські війська, згідно з договором в справі полонених, мали б перебрати охорону таборів полонених після підписання перемир'я. В тому часі, як вулиці Сеулу були завалені демонстрантами проти перемир'я, президент Рі відбував теж наради із своїми військовими дорадниками та командантами корейських військ. Теж ген. Максвел Д. Тейлор, командант Восьмої Армії та головний командант всіх наземних альянтських військ в Кореї, відбув вчора вже другі безпосередні наради з президентом Рі. Ген. Тейлор буде відповідальний за те, щоб всі альянтські війська респектували постанови про перемир'я, яке корейці відкидають. Крім того, Президент Рі відбув наради з членами свого уряду та з окремим „кризовим кабінетом", створеним з членів парляменту. Заступник предсідника Національної Асамблеї, Йоон Чі Юнґ, заявив опісля, що на цих нарадах вирішено іґнорувати перемир'я, продовжувати війну проти комуністів та поборювати індійські війська, якщо б ті вступили на територію Кореї для перебрання контролі над таборами полонених. Національна Асамблея, яка відбула своє зібрання в Пусан, що є тимчасовою столицею країни, прийняла однодушно резолюцію, в якій м. ін. сказано: „З метою не допустити до нової комуністичної аґресії та для підготовки дальшого походу на північ, треба негайно поробити всі потрібні заходи на фронтовій лінії та в запіллю". Асамблея рівночасно рішила, що „жаден договір про завішення зброї не може бути прийнятий, доки не будуть прийняті принципи п'ятьох пунктів в справі перемир'я, які президент Рі запропонував президентові Айзенгаверові". До цих п'ятьох пунктів президента Рі належить, між іншим, домагання евакуації всіх китайських військ з корейської території, розпущення комуністичної північно-корейської армії та договір про взаємну оборону між Кореєю й З'єдиненими Державами. Крім того, корейський парлямент вимагає, щоб всі ті полонені північні корейці, які відмовляються від репатріяції, були негайно звільнені з таборів полонених, як вільні громадяни Кореї.

ШВАЙЦАРІЯ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ВІД РОЛІ В ПЕРЕМИРЮ БЕЗ ЗГОДИ КОРЕЇ

Вашинґтон. — Швайцарський уряд поінформував вчора уряд З'єдинених Держав, що він не перебере призначеної йому ролі в перемир'ю в Кореї й не вишле своїх представників до невтральної т. зв. репатріяційної комісії, якщо уряд Корейської Республіки не підпише договору про перемир'я та не прилучиться до запрошення, щоб Швайцарія взяла участь у виконанні договору про полонених. Таке рішення винесла Федеральна Рада Швайцарії. Уряд З'єдинених Держав прийняв це рішення Швайцарії з помітним розчаруванням і невдоволенням, вважаючи, що становище Швайцарії ще тільки скріпить акцію Південної Кореї проти перемир'я. Швайцарську ноту в цій справі передав асистентові державного секретаря Джансонові швайцарський міністер у Вашинґтоні Бруґман, з яким опісля Джансон відбув півгодинні наради. Урядово не подано жадних коментарів до швайцарської ноти, але в поінформованих колах вважають, що Джансон рекомендував Бруґманові, щоб Швайцарія ще перевірила своє становище. В дипломатичних колах вважають, що після вияснень Швайцарія ще зможе змінити своє становище. З інших невтральних країн, які мали б разом з Швайцарією брати участь в репатріяційній комісії, Швеція й Індія поінформували, що вони погоджуються перебрати призначену їм ролю, — хоч з авторитетних індійських джерел в Ню Дельгі повідомлено, що Індія не вишле своїх військ для охорони таборів полонених в Південній Кореї, як довго становище південно-корейського уряду не буде вияснене. Іншими членами репатріяційної комісії мали б бути Польща й Чехословаччина.

Сенат схвалює всі важніші видатки на допомогу

Вашинґтон. — Комісія закордонних зносин в Сенаті схвалила майже всі головніші видатки на допомогу чужим країнам у висоті дол. 5,474,000,000. Схвалення цих видатків повною палатою обіцяли через тиждень або десять днів спікер Палати Репрезентантів Джосеф В. Мартін і провідник більшости — конґресмен Чарлз А. Галлек після нарад із президентом Айзенгавером. Всі видатки на допомогу схвалено згідно з пропозицією уряду. Але деякі члени комісії в Палаті Репрезентантів гадають, що ця сума на допомогу повинна бути нижча за $5,000,000,000. Та Комісія видатків задумує глибоко зменшити ті суми, що їх схвалили Комісії закордонних зносин. Президент Труман жадав на цілі допомоги чужим країнам $7,600,000,000, а уряд Айзенгавера зменшив ці видатки до суми $5,474,000,000.

Маршал Жуен потверджений на головного команданта альянтських збройних сил в центральній Европі

Париж. — Так звана Постійна Група, що становить головний військовий ешелон в Організації Північно-Атлантійського Пакту (НАТО), апробувала у Вашинґтоні далекойдучу реорганізацію альянтського військового командування в Европі, призначаючи рівночасно французького маршала Альфонса-Пієра Жуена головним командантом альянтських наземних, повітряних і морських збройних сил у вітальній для оборони Центральній Европі. Цього призначення вже віддавна домагався французький уряд і його тепер здійснено на рекомендацію ген. Риджвея, головного команданта НАТО, який вже наступного місяця має залишити той пост.

Черчил високо оцінює ролю Америки в Кореї

Лондон. — Британський прем'єр Винстон Черчил, відповідаючи на запити в Палаті Громад, високо оцінив ролю З'єдинених Держав і зокрема їхнього президента Двайта Айзенгавера в зусиллях добитися чесного миру в Кореї. Черчил вважає, що теперішній результат переговорів треба завдячувати в першу чергу „рішальному керівництву" президента Айзенгавера та американських представників в Кореї, зокрема генералів Кларка, Тейлора й Гаррісона. Відповідаючи на інші запити, прем'єр Черчил відмовився дати ясну відповідь на запит, чи він обстоюватиме думку про зустріч західних великодержавних мужів з совєтським прем'єром Маленковим теж після зустрічі на Бермудах.

Секретар праці обіцяє зміну закону Тефта-Ґартлі ще цього року

Дітройт. — Сюди прибув секретар праці Мартін П. Деркін, щоб дістати почесний титул доктора прав на Дітройтському університеті. В своїй промові він заявив, що президент Айзенгавер ще цієї сесії внесе до Конґресу проєкт закону, який змінив би зненавиджений робітниками закон Тефта-Гартлі. Він заперечив поголоски про те, що він мав би зрезиґнувати з свого становища з приводу непорозуміння з урядом у робітничій політиці і твердив, що невірне твердження, немов би то провідники республіканської партії вирішили справу робітничого закону Тефта-Гартлі перенести на 1954 рік. „Через кілька тижнів уряд внесе вже проєкт зміни цього закону", — твердив секретар праці Деркін.

Чергові наради екзекутиви ЗУАДКомітету

Филаделфія. — Дня 7 червня відбулися місячні збори екзекутиви Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, на які прибули: Л. Мишуга, голова, М. Стахів і Олена Лотоцька заступники голови, Павлина Різник, секретарка, М. Дубас, касир, та екзекутивний директор В. Ґалан. Принято до відома місячний рахунковий звіт, при чому затверджено кошти подорожі до Европи, предложені детально екзекутивним директором, що відбув цю поїздку згідно з ухвалою екзекутиви. Стверджено, що за останніх шість тижнів прибуло з Европи до ЗДА через ЗУАДК 140 українців, кошти подорожі яких були заплачені. Схвалено підтримати фінансово в перших місяцях проєкт Нюйоркського Відділу ЗУАДКомітету щодо отворення в Ню Йорку станиці Суспільної Служби. Принято до відома звіт д-ра М. Стахова з нарад Редакційної Комісії в справі видання Ювілейного Збірника ЗУАДКомітету, який має появитись з нагоди 10-літнього існування цієї установи.

Совєти йдуть на дальші уступки австрійцям

Відень. — Совєтські окупаційні власті в Австрії рішили признати деякі дальші концесії австрійському урядові, цим разом відносно поліції. Досі австрійський уряд був змушений задержати в своїй поліційній службі в совєтській зоні тих службовців, що були комуністами, без уваги на їхнє наставлення до австрійського режиму. Крім того, совєтське управління повідомило, що воно дозволить на вільний перевіз всіх товарів між західною й совєтською зонами, за виїмком розривних матеріялів. З кінцем минулого тижня большевики дозволили на вільний рух цивільних осіб між обидвома зонами. Австрійський уряд відбув в цій справі окреме засідання та рішив висловити совєтським окупаційним властям формальну подяку. Рівночасно рішено звільнити з поліційної служби, головно з керівних постів в тій службі в совєтській зоні, активних комуністів.

Переговори в Панмунджом перервано для визначення демаркаційної лінії

Панмунджом, Корея. — Альянтські й комуністичні представники на переговорах в справі перемир'я в Кореї рішили за обопільною згодою перервати на необмежений час дальші наради в справі перемир'я, очікуючи на встановлення демаркаційної лінії, над чим працюють тепер комісії штабових старшин. — Пленарні сесії відложено на пропозицію комуністів, після чого негайно приступили до праці штабові старшини. Демаркаційна лінія має бути встановлена здовж фронтової лінії, з тим, що негайно після підписання договору про перемир'я альянтські й комуністичні війська повинні відступити зі своїх теперішніх фронтових позицій на милю й чверть взад, створюючи в той спосіб широку на дві й пів милі смугу, яка й становитиме демаркаційну лінію.

Дюї не погоджується, щоб міська управа Ню Йорку контролювала порти

Ню Йорк, Н. Й. — Тут закінчилася дводенна нарада над тим, щоб очистити порти в Ню Йорку від злочинних елементів. На цій нараді присутній був і губернатор Дюї, який не погодився на те, щоб міська управа сама боролася із злочинами в портах, поки не буде зорганізована двостейтова комісія (Ню Йорк і Ню Джерзі) для контролі над працями в портах. Таку пропозицію висунув був в імені Ню Йорку комісар Едвард Дж. Каванаг, який сказав, що треба негайної акції в цій справі, а таку дію могла б вести тільки управа міста Ню Йорку. Губернатор Дюї заявив, що він переговорюватиме із представниками стейту Ню Джерзі, щоб обидва стейти зорганізували окрему комісію для боротьби із злочинами в нюйоркських портах. Окрема комісія для портових справ коштувала б від $ 700,000 до $ 1,000,000, а губернатор Дюї заявив, що якби сам Ню Йорк зорганізував таку комісію, то вона коштувала б два рази більше. Губернатор Дюї не вірить, щоб місто Ню Йорк могло очистити свої порти, коли воно досі нічого не зробило в цій справі. Представники вантажних юній проти нових контрольних органів, а духовник вантажників о. Джан М. Коррідан сказав, що робітничі юнії портових робітників — це „юнії злочинців", але й він обороняв робітників, що не хочуть зізнавати перед кожною аґенцією, яка їх кличе на переслухання.

Лист Філії УКК з Північної Дакоти втягнений до Конґресового Протоколу

Вашинґтон. В Конґресовому Протоколі (Рекорді) з 1-шого червня втягнений в цілості лист Філії УККомітету з Північної Дакоти, підписаний головою тієї Філії д-ром Антоном Жуковським, та висланий до сенатора Вільяма Ланґера в справі резолюції конґресмена Лоренса Смита відносно безпосередніх дипломатичних взаємин між З'єдиненими Державами та підсовєтськими республіками Україною й Білоруссю. Лист, в якому Філія УКК одобрює та підтримує резолюцію конґресмена Смита, втягнено до Протоколу на пропозицію сенатора Ланґера. При цьому інтересно, що сенатор Ланґер пропонував і Сенат однодушно погодився, щоб до Протоколу втягнути лист, „включно — як це твердив сенатор Ланґер в своїх вступних заввагах — з іменами урядників комітету, групи видатних і визначних громадян нашої країни".

Совєти дали дозвіл на виїзд двом росіянкам, замужним за американців

Москва. — Совєтський міністер закордонних справ Вячеслав Молотов поінформував американського амбасадора в Москві Чарлза Болена, що совєтський уряд рішив дозволити на виїзд двом російським жінкам, замужним за американцями, та їхнім дітям. Дозвіл на виїзд з Совєтського Союзу дістане російська жінка Едді Ґілмора, кореспондентка Асошіейтед Прес в Москві та жінка Роберта Токера, урядника американської амбасади в Москві. Вони мають двоє дітей. Крім того, дозвіл на виїзд дістануть теж двоє дітей п-ні Етель Балашової, американської громадянки, що була вийшла замуж за совєтського громадянина й опісля розвелася з ним. Балашова є теж урядничкою американської амбасади в Москві. Молотов, повідомляючи Болена про візи для згаданих осіб, рівночасно поінформував його, що совєтський уряд розглядає теж справи інших російських жінок, замужних за американцями, яким досі відмовляли права на виїзд з Совєтського Союзу. Справа дозволу на виїзд російських жінок, замужних за американцями, була предметом дипломатичної акції вже від 1946 року й вперта совєтська відмова видати тим особам візи була одною з причин совєтсько-американських антагонізмів. Згідно з повідомленнями з Вашинґтону, в Совєтському Союзі перебуває ще коло 350 осіб, що є або були американськими громадянами, або з ними споріднені, які намагаються дістати дозвіл на виїзд.

Америка дала Франції $90,000,000 готівки

Париж. — З'єдинені Держави дали французькому урядові 90,000,000 долярів готівки, щоб вможливити йому в той спосіб покрити дефіцити в Европейській Платничій Унії за місяці квітень і травень. Цю суму виасиґнувано для Франції з призначених головно для оборони фондів на закордонну допомогу. Її виасиґнувано на покриття французьких долярових зобов'язань в Платничій Унії, але під умовою, що Франція відложить рівновартість тієї суми в своїй валюті й ця сума може бути використана тільки за дозволом американських представників і тільки на розбудову оборони.

РЕСПУБЛІКАНЦІ БАЖАЮТЬ ЗАКІНЧИТИ СЕСІЮ КОНҐРЕСУ З КІНЦЕМ ЛИПНЯ

Вашинґтон. — На засіданні сенатської республіканської політичної комісії, республіканські провідники вирішили домагатися закінчення біжучої сесії Конґресу на кінець липня, з тим, щоб Конґрес не скликався до січня. Проте Конґрес може бути скликаний з особливо важливих причин, які можуть бути викликані тривожним положенням в країні чи в світі. На засіданні комісії були відсутні дехто з провідних республіканців, не було на ньому хворого сенатора Роберта Тефта з Огайо, що нездужає. Засіданням проводив сенатор Вільям Ф. Ноленд, який під час недуги сенатора Тефта, являється також керівником республіканської групи. До становища комісії прихиляється спікер Палати Репрезентантів, Джозеф Мартин, мол., який був проти скликання Конґресу восени. Схвалення комісії збігається з поглядом уряду, який бажає якнайшвидшого закінчення сесії Конґресу, що дасть можливість урядові мати кілька місяців для проведення своїх завдань без кожночасного вмішування в його діяльність різних конґресових комісій. Становище сенатської комісії промовляло б за те, що в найближчому майбутньому, сенатори не передбачають якихбудь загрозливих подій в світі, включно з положенням в Азії.

ТАМ, ДЕ ШАЛІВ БУРЕВІЙ...

Так виглядає один з мешкальних районів в Клівленді, Огайо, після страшного буревію, що навістив стейти Мішіґен і Огайо. Згідно з дотеперішніми повідомленнями, жертвою буревію в обидвох стейтах впало 143 особи вбитих та тисячі поранених і бездомних. — Шкоди в майні виносять багато мільйонів долярів.

ІТАЛІЙСЬКА УРЯДОВА КОАЛІЦІЯ ПЕРЕМОГЛА У ВИБОРАХ ДО СЕНАТУ

Рим. — Кінцеві підсумки італійських виборів, що відбулися минулої неділі й понеділка, виказують, що очолювані прем'єром де Ґаспері коаліційні партії перемогли у виборах до сенату, здобувши більшість 50,2% всіх голосів. Симсамим, коаліційні партії здобули більшість 125 місць в сенаті на всіх 237, що їх вибрано. Натомість невідомий ще вислід виборів до нижчої палати парляменту, бо до підрахунку залишається ще коло 1,500 виборчих урн. Дотеперішні підрахунки голосів виказують майже повну рівність між урядовою коаліцією й опозиційними партіями. Склад італійського сенату буде тепер такий: християнські демократи матимуть 116 сенаторів, інші коаліційні партії 9, отже разом 125. З опозиційних партій матимуть: комуністи 54 сенатори, ліві соціялісти 28, комуністи й соціялісти обрані спільно 4, отже разом 86 сенаторів. — Крім того, монархісти матимуть 16 сенаторів, а нео-фашисти 9, разом 25. Сенат має ще 5 аполітичних сенаторів, найменованих на все життя. Найсильнішою окремою партією вийшли з виборів християнські демократи, здобувши самі 9,894,754 голосів, або 40,7% всіх голосуючих та 116 сенаторів, себто тільки три менше, ніж потрібно до абсолютної більшости.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ТРАГІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ

Перемир'я в Панмунджом, на яке так довго ждали в демократіях, а зокрема в ЗДА, не дає причини до справжньої радости. Припинення пролиття крови є звичайно такою подією, що її сприймають навіть в дуже поганих обставинах як полегшу. Але є такі моменти, коли про таку полегшу не можна говорити, бо вона нею не є і бути не може. Саме так відчуває вільний корейський нарід перемир'я в Панмунджом. Тому ,коли Сингмен Рі, президент-старець Південної Корейської Республіки, не може погодитись з умовинами перемир'я, то він не говорить за себе, але за цілий свій нарід. Рі вихований теж і поза Азією; він добре обзнайомлений з Америкою та її традицією свободи; він жив на Заході й знає свободолюбні західні ідеали. Тому теж йому так важко погодитись з пропозиціями Заходу, а вже найтяжче з тим, що пропонує президент Айзенгавер.

На цьому тлі зродилася тепер трагедія з корейським перемир'ям. Добачує її добре американський нарід, відчуває це глибоко сам президент Айзенгавер, розуміють це в Об'єднаних Націях, розписується про це широко американська преса. Всі ці голоси це одвертий вияв симпатій корейському народові та його законній владі, але одночасно й порада корейцям дати свою згоду на перемир'я, бо всякий дальший воєнний спротив, уже самого корейського народу, мусів би покінчитись для нього цілковитою катастрофою.

Це останнє є гіркою правдою. Південні корейці, позбавлені військової допомоги з боку ЗДА та Об'єднаних Націй, не могли б самі видержати бою з армією, яка має за собою Пейпінг та Кремль. Можливо ,що не зважаючи на те, південні корейці будуть продовжувати боротьбу таким способом, як продовжав її у свій час український нарід. У всякому разі вони готові на таку боротьбу, але від цього відмовляють їх західні друзі, включно з Америкою. О. Н. та ЗДА загарантували вже давно корейському народові повну незалежність та об'єднання усіх земель. При тому вони стоять і сьогодні, тільки заявляють, що по перемир'ю змагатимуть до цього мирними засобами, а не воєнними. Значить, що Корея та корейський нарід бодай мають на папері офіційні заяви Заходу щодо їх окремішности, незалежности та соборности, а такого не добився український нарід від них і досі. Інша справа, що й таке „запевнення" практично багато не значить, бо Об'єднані Нації, чи З'єдинені Держави за цю справу з червоним Китаєм чи Кремлем війни вести не будуть. Це вони самі заявляють. Як же ж тоді Корея може стати неподільною ,вільною і незалежною державою корейського народу? Хіба мало таких наївних, щоб повірили, що червоний Пейпінг та червона Москва дадуть добровільно згоду на вільні вибори в Кореї та на її справжню незалежність і свободу!

Наступ на Корею був подиктований Москвою. Вона своєї цілі повністю не осягнула і це демократії вважають своїм осягом. Але вона від цеї цілі теж і не відступила! Червоні китайські війська далі залишаються на території Кореї. Червоний „бліцкріґ" в Кореї був вправді припинений, але ворога не розгромлено він є далі паном ситуації в половині Кореї, а тим самим і дальшою постійною загрозою, яка примусить ЗДА далі держати свої війська в Південній Кореї. Іншими словами матимемо ще одну Австрію чи Німеччину, але не в Европі, а в Азії. Це такі наслідки нещасливої альянтської політики в відношенні до Совєтів, яка тягнеться ще з часу Другої Світової Війни. Це є наслідки страху перед новою світовою війною, які не дозволяли ген. МекАртурові в догідний для альянтів час нищити ворога всіми воєнними засобами, в тому і бомбардуванням його баз в Манджурії. Перемир'я в Панмунджом є дійсно трагічним, як для корейського народу, так і для цілого вільного світу. Перемир'я треба вважати вже фактом. Тому найважливіше тепер те, як ЗДА і О.Н. змагатимуть „політично" і „мирними засобами" до того, щоб ціла Корея опинилась якнайскорше під своєю рідною, демократичною владою. Та ми не віримо в таку можливість, як довго існує червоний Кремль. Не вірять в це й ті, що намовляють уряд Південної Кореї дати згоду на перемир'я. Намовляють, бо не знають іншого виходу, а це теж трагедія.

Іван Кедрин

Не хвалімось скількістю!

Це теж одна з тих „хронічних" тем, що є хронічними недугами українського громадського життя й української політики та які можна б обмірковувати в газеті під спільним заголовком: „Горохом об стіну". Скільки то разів уже писалося в нас, скільки говорилося на прерізних нарадах і зборах, що не треба „підтягати вгору" статистики українців. Але в практичному з а с т о суванні, коли приходиться давати перед будь-котрим неукраїнським світом число українців, завжди „кортить" сказати більше, як є в дійсності! Навіщо, для чийого добра, для якої цілі. Очевидно (в розумінні наслідувачів цієї методи), щоб викликати більшу повагу до українства і щоб переконати неукраїнців, що з нами треба рахуватися, бо нас є т а к б а г а т о.

Підхід зовсім фальшивий, в практиці типовий приклад на небезпечний бумеранг, що відвертається своїм вістрям і б'є якраз самих українців. Бо, поперше, першою реакцією кожного чужинця, що чує, що українців у світі є 46 мільйонів ,а в самій Америці (ЗДА) доброго півтора мільйона, є здивований запит: „То як це можливо, що ви ще досі не здобули собі своєї держави і як це можливо, що ви досі в З'єдинених Державах ще не мали ані одного свого конґресмена, сенатора, мейора міста, судді, прокуратора з вашого роду?! Очевидно, що наші оправдання „обставинами" й пакосністю ворогів нікого (зовсім слушно) не в силі переконати і враження в розмовця мусить залишитися тільки про нашу бездарність. Подруге, правдивих цифер ніколи не вдасться закрити роздутими, бо кожний, хто поважно цікавиться справою, негайно провірить правду, — знову з наслідками для українців найгіршими. І потретє та найважніше: Повага, якою втішається у світі якийсь нарід, як і його політичне значення — ніколи не залежать від його циферної скількости. Шведів є округло 7 мільйонів, норвеґів несповна 3½ мільйона, данців несповна 4½ міл., фінців несповна 5 мільйонів (разом із карельцями в СССР), греків 7½ міл., мадяр 9 міл., сербів, хорватів і словінців разом несповна 17 мільйонів, не кажучи вже про жидів, що дістали таки свою державу, яка має велику амбіцію дійти в цьому році „аж" до 2-ох (двох) мільйонів населення! Цей список можна б доповнити болгарами, швайцарцями і цілим рядом ще інших народів, багато-багато менших від нас з далеко-далеко більшою повагою і значенням у широкому світі. Це — скаже дехто — всі державні народи, то вони „автоматично" мають більше значення. Та державність нікому з них не впала, як манна з неба, і є також недержавні народи, нині також із підсовєтської дійсности, що мають більший голос і більше приятелів від нас. Грузинів є 3½ мільйона, литовців 3 міл., латишів 2 мільйони, естонців півтора, а в сім'ї підсовєтських народів вони все є аристократією! Ні, цифра рішуче в політиці не рішає і цифри не треба натягати ані роздувати, тим більше, що українців і так, в дійсності, є стільки, що ця дійсна цифра осоромлює нас в конфронтації з нашими осягами.

Тимчасом ми недавно читали, що в одному меморіялі до американських чинників знову подано скількість українців в ЗДА на півтора мільйона душ. Якщо ці чинники поважно ставляться до української справи, то — хоч би досі навіть нічого не знали про українців — скажуть подати собі точніші статистичні дані про них. І що покажеться? Останні дані із перепису населення з минулого року подають, що в 44-ох стейтах 79,682 осіб подало себе, як „юкрейнієн ориджин", з того 39,742 народжені поза ЗДА і 39,940 народжені в ЗДА. (З 4-ох стейтів, Алабама, Айова, Луїзіяна і Вирджинія, ще нема звісток, але це стейти, де українців було і є мінімально). Очевидно, що неясно сформульована національна рубрика в переписному листі і різні інші причини склалися на те, що фактично українців в ЗДА є багато більше. Так напр. грекокатоликів було в 1952-му році в ЗДА 312,103, православних порахувати трудніше, бо в ЗДА є аж 4 різні Православні Церкви, які не видають шематизмів, але вони мають разом 90 парафій, в яких має бути до 90,000 душ. Є ще протестанти, є церковно незорганізовані. В 4-ох національних братсько-допомогових організаціях є округло 110,000 членів (з того в самому Українському Народному Союзі округло 69,000), крім того в Міжнародному Ордені є певна скількість збаламучених наших людей (більшість росіян, разом коло 12,000). Багато українців ще нікуди не належать, ні до парафій, ні до організацій, але водночас є певна скількість, що належить до двох і трьох Союзів.

Взагалі перевести точну статистику українців надзвичайно трудно. Ця стаття теж не має на цілі подати такої точної цифри, ані займатися ближче аналізою доступних нам конкретних чисел. Це окрема тема і резервуємо собі її на пізніше з вичерпанням всіх можливих джерел. Тепер наведені цифри служать лише для ілюстрації нашого твердження, щоб рішуче не перебільшувати числа українців — ані в цілому світі, ані тим паче в ЗДА. Це особливо делікатна матерія, коли ідеться про політичні акти, про політичну арґументацію. Бо коли навіть прийняти, що українців в ЗДА є округло один мільйон (але ж не півтора мільйона!), то й тут треба зазначити, що н а й м е н ш е половина, хоч говорить українською мовою і народилась в Україні, досі ще не називає себе і не хоче називатись українцями. Це єдиний у світі курйоз; це явище, яке нас страшенне дискредитує, що спеціяльно в Америці (і ніде інде, тільки тут, бо в самій Україні це явище давно вже пережите і тепер незустрічне) є аж так багато людей відсталих у процесі національно - культурного і національно-політичного освідомлення, що не рахуються ані з поділом на нації, прийнятим наукою в усьому широкому світі, ані з дійсністю і все ще торочать нісенітниці про один нарід від Чорного моря по Камчатку та про Пушкіна й Шевченка, як членів тої самої нації! Але так воно є: поверх пів мільйона душ в Америці, українців, що приїхали сюди з західних українських земель, головно лемків і підкарпатців, не належать до української національно--культурної і н а ц і о н ально-п о л ітичної спільноти, мають власні організації, власну пресу іназверх виступають п р о т и української культури й політики, йдучи разом з Москвою проти українських національно-політичних аспірацій і інтересів. (Ф и л а д е л фійська „Правда", орган „Общества Русских Братств", стоїть — разом із офіційним становищем червоної Москви — на становищі, що Україна вже „самовизначилась" у постаті УССР. Члени О-ства це головно наші лемки, а то й просто колишні галицькі москвофіли, що перепустили повз себе віз історії, самі зупинившись на місці, люди здебільша добрі, порядні, жертви гри політичних грачів). Хоч за науковим поділом це безумовно українці (іншої мови здебільша і не знають!), проте чи лицює покликуватися на них у нашій суто-політичній акції і включати їх в число української маси в ЗДА, коли вони самі вперто цього не хочуть і йдуть ділом проти нас?! Це цікаве і дискусійне питання, але годі вирішувати його коротким „так", бо справа надто поважна.

Потреба орудувати правдою в інформаційно-пропагандивній службі, правдою в політиці, правдою у всьому громадському житті, це не проповідь моралізаторського характеру. Етика в політиці — це не є вже річ моралі, а річ політичної доцільности. Невірна статистика, подавана навіть у найкращій вірі, є засобом кепським і минається з цілями нашої інформаційно-пропагандивної п о л і т ичної акції.

Практично: У к р а їнський Конґресовий Комітет повинен в своїх заявах спіратися на статистиці українців в ЗДА, зладженій авторитетною Комісією з використанням всіх доступних даних. Автор цих рядків, що не від нині цікавиться цією справою, служить і своєю особою та зібраними даними. Знову ж Українська Національна Рада і її Виконний Орган, покликуючись в своїх діях на число українців на рідних землях і в діяспорі ,повинні теж подбати про таку останню статистику, що її міг би зладити — теж комісійно — напр. проф. В. Кубійович, колишній гол. редактор Українських Статистичних Збірників (В-во у Варшаві). Це поклало б край нинішньому хаосові бодай в офіційних виступах назверх двох найвідповідальніших українських р е п р е з ентаційних політичних установ, з великою користю для української справи.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода"!

Довкола 10-тої Конвенції СУА

Десята конвенція СУА, що відбулась у днях 30, 31. травня і 1 червня в Дітройті, замкнула два і пів року звітної праці Союзу Українок Америки. Та окрім цього звітного часу вона, як д е с я т а конвенція організації, виказує багато переломових моментів, що відмічують новий її етап.

З'їзд Союзу Українок Америки відбувся вперше на заході ЗДА. Це теж новина в житті наших центральних органіацій, що тяготіють до більшого нашого скупчення на сході та розгортають там свої наради і з'їзди. А наші західні осередки — Дітройт і Шікаґо — помимо своєї активности й передовости не мають змоги зміряти сил на своєму терені.

Оце пересунення конвенції на захід уже відбилось на її характері. З'їзд був менше численний, як на сході, де найгустіше розсіяні Відділи СУА. З'їзд не відбувався в готелі ,а користувався залею Народного Дому. Теж не мав він представників усієї преси, яка виходить здебільшого на сході ЗДА.

Зате з'їзд був діловий. Може бракувало йому блеску готелевої залі та гамірної метушні, що розгортається в кулуарах. Бракувало представників американської преси, зате прибули представниці канадійських жіночих організацій, Організації Українок Канади ім. Ольги Басараб і Союзу Українок Канади, що досі не могли брати участи в конвенціях СУА. Наради йшли в стисло означеному порядку, без конфліктів і потрясень, позначені новими проблемами й осягами організації.

Одною з точок, що зосередили увагу присутніх, був програмовий реферат. У першому дні нарад Марія Віляк, довголітня діячка жіночих організацій, з'ясувала напрямні української жінки на еміґрації. Вона оперлася на ідеології нашого жіночого руху й виказала його напрямні в обох галузях, — у жіночих організаціях Рідного Краю та заокеанської іміграції. Тепер обі ці групи зливаються в одне. Не йде воно гладко й без непорозумінь. Та всюди перемагає здоровий інстинкт громадської єдности, що каже переходити до порядку над дрібницями привичок та нездоровими амбіціями.

Змалювавши цей процес, доповідниця накреслила головні ділянки праці, що розгортаються перед давніми і новими членками СУА. У сучасному моменті змагання за визволення України жінки можуть відіграти важливу ролю в вихованні молодого покоління, суспільній службі і зв'язках. Марія Віляк подала дуже детально, а заразом у приступній формі обов'язки як членки СУА, так і Відділів і Гол. Управи.

У дискусії виявилось, як заля відгукнулась на цю програму. Делеґатки висунули проєкт співпраці СУА зі Шкільною Радою і Т-вом „Рідна Школа" (О. Климишин), дальше домагання, щоб Централя СУА звернулась до редакцій американських шкільних підручників у справі уточнення відомостів про Україну, які подані невірно (А. Качор), порушували питання співпраці з Українським Конґресовим Комітетом (Т. Стельмах). Особливо цінні були заяви давніх еміґранток у напрямі тісного порозуміння з новоприбулими (М. Ясінська, І. Бенцаль, А. Сивуляк і А. Бойко).

Другою переломовою точкою нарад була молодеча сесія, яку підготовила молодеча група Дітройту. В осередку її стояла доповідь Меланії Миляновим, яка дала переріз можливостей і завдань тут родженої молоді українського походження. Вона вказала на великі можливості співпраці й інформації в американському середовищі, яку може пробити кожна молодеча група та подала засоби до цього. (Гл. англ. видання „Свободи" ч. 124).

Дискусія під проводом вправної Анастазії Вокер виказала погляди молодих членок. Радісно було ствердити, що ними руководить запал і ентузіязм притаманний молоді, а такий необхідний для розвою кожного почину. Це й дає запоруку успіху, коли зважити, що молодечі Відділи Дітройту мають такий досвідчений провід.

Третьою зворотною точкою конвенції був звіт голови, п. Олени Лотоцької. Тоді коли оба попередні виступи накреслювали майбутнє, голова прийшла з осягами звітнього часу. Це було в загальному — поширення організації (14 нових Відділів), зв'язки (взаємини з Ген. Федерацією Жіночих Клюбів, Національною Радою Жінок Америки), позиція у власному громадянстві (Укр. Конґресовий Комітет, ЗУАДКомітет), матеріяльні здобутки (придбання дому СУА). Для сконкретизування побажань програмового реферату голова висунула проєкт створення трьох нових секцій Гол. Управи — виховної, суспільної опіки й господарської.

Дискусія над звітами Управи не внесла нічого нового. Єдиний момент, що довів до голосування — це було становище до сплати закупленого дому. Нетерпеливі молоді делеґатки вимагали тут же підпису зобов'язань, а обережна старша частина залі бажала відкликатись до своїх Відділів. До ходу нарад і звіту не було застережень. Поглиблення завдань і нові перспективи захопили однаково, старших і молодших.

Це й виявилось у резолюціях конвенції. Над ними працювала резолюційна комісія, втягнувши тези обох рефератів, пропозиції звіту голови та внески членок. А в першій резолюції виявилось — як головний настрій конвенції — оте злиття двох хвиль нашої еміґрації, що проходить на наших очах. Воно вичувалось у кожному виступі, у рефератах і врешті у виборі Гол. Управи, що слідувала. Поруч досвідчених діячок із давньої еміґрації станули до праці вже такі, що здобули собі ім'я довголітньою громадською працею в краю. І з радістю повітали між собою представниць тут родженого покоління, що хоч не бачило України, а подекуди втратило знання мови, проте з запалом і любов'ю горнеться до спільної нашої мети.

Кінцевим актом конвенції було признання, висловлене довголітній громадській діячці ЗДА п. Анні Бодак, що через слабке здоров'я відійшла від активної праці, але з зацікавленням брала участь у нарадах конвенції. З'їзд підніс її в ряди почесних членок СУА, як піонерки, що на цьому ґрунті працює вже кілька десятків років. Цим з'їзд виявив своє зрозуміння для ролі й заслуг перших наших переселенців, що в трудних умовинах ставили свої перші кроки.

Здається це й є найбільшим осягом конвенції. Живе зрозуміння сучасности та її кличів, злиття різних груп еміґрації, пошана для піонерів та реальні здобутки, що їх можна зміряти цифрами. Побажати б тільки продовжування та поглиблення цих напрямних.

Л. Бурачинська

І. Світ

УКРАЇНЦІ В АЗІЇ

(Закінчення)

Від'їзд з Шанхаю був уложений з ІРО й українці дісталися знов в перші черги, дякуючи заходам управи Комітету та тисненням ПАУК, який в ці критичні менти проявив не тільки зрозуміння наших справ, а також й швидкість дії й використав всі зв'язки та можливості.

Українці виїхали кораблями в кількох групах в кінці січня, лютому та останніх кілька осіб в початку березня 1949 р. З їх від'їздом Представницький Комітет та Український Клюб перестали існувати. Відповідні листи були вислані до шанхайського відділу міністерства соціяльного забезпечення. Після майже п'ятидесятиліття існування різних українських організацій в Хінах та Манджурії, вони переейшли до історії. Наявними свідками цього залишилися ті архіви, які вдалося зберегти, друки та нагробники на різних цвинтарях. Серед цих надгробників є й того черця з половини XVII ст. у Пекіні, пам'ятник М. Квашенкові, хрести над могилами О. Дробязка, М. Коблянського та багатьох людей в Харбіні, а інших годі буде шукати колись по пустелях, як колись Тимковський шукав в Монголії слідів арх. Шишковського.

Бібліотека ш а н х а йської громади є тепер в Буенос Айрес, де творить основу книгозбірні тамошньої православної церкви, а члени українських організацій в Хінах розбрелися по всіх усюдах, від Австралії, Арґентіни, Бразілії, Чіле, Параґваю до Канади та Півн. Амер. Держав. Але кілька хворих осіб, ще чекають своєї долі у Франції, яка відчинила двері для тих, що в хвилини відчаю стукають до неї.

Вже згадувалося, що через провокації та доноси, міністерство закордонних справ Хін зацікавилося, чи українська організація має дозвіл на існування. Дозволу не бунних справ його ще не видало, бо міністерство соціяльно, бо чекало апробації від м і н і с терства з а кордонних справ. Вкінці поліція замкнула Представницький Комітет, згідно з розпорядженням міністерства закордонних справ. Останнє ж. пішло на цей крок, бо одержало протест Совєтів, які твердили, що український комітет видає пашпорти, по яким люди виїздять до Арґентіни. Совєти хотіли щоб всі залишилися на їхню ласку, для поповнення таборів Сибіру.

Друзі — хінці повідомили комітет й хоч не повелося усунути приказ про зачинення, все ж вихід був знайдений. Все це трапилося в середині серпня, 1948 р., коли справа від'їзду була в повнім русі, коли факт існування комітету був основою спасіння. Два рази з доручення комітету голова — І. Світ, та секретар О. Шайдицький їздили до Нанкіну, відвідали там міністерства закордонних справ й соціяльних справ і знайшли там розуміння. Але совєтський протест діяв, бо тоді існував пакт приятельства.

В вересні 1948 р. Комітет офіційно перестав існувати, а його місце заняв Український Клюб, якого сама назва не викликала підозрінь про політичну справу. Фактично ж існували обидві організації.

В міжчасі пробували працювати й кілька інших організацій для забезпечення евакуації еміграції, поза колами московської еміграції. Так напр. був заснований Міжнародній комітет біженців, на чолі якого стояв був литовський консул — Заболяніс. Так само був й Комітет католицької акції, фактично унійний для москалів, на чолі з о. Ф. Вілкок, який недавно дав інформації до „Сандей Мірор" у Ню Йорку, що вони допомогали у справі евакуації 30,000 росіян-еміґрантів. Це є перебільшення, бо такої кількости росіян там не було.

Комітет нам провів ювілейне святкування 15-ліття організації в Шанхаї, — 5 жовтня 1947 р. Чисельні поздоров-

(Закінчення на стор. 3)

В. Г. Верган

ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ ІВАНА ФРАНКА

(В 97 річницю його народин)

(12)

Переживання теперішности в тюрмі, що в ній бракує такого чинника, як праця, в якій завдяки опорові оформлюваної і переформлюваної дійсности міг її пізнати, а одночасно міг пізнати і оцінити себе, як підмет, що діє, — Франко починає тратити рівновагу. Він хитається між минувшиною і теперішністю, його творчість набирає характеру елегійного переживання і ледви чутно починає бреніти струна мрійливої туги.

Тільки думка про те, що йому не слід займатися собою, коли кругом нього „на дні" десятки, сотки ще в більшому горю, і їм потіхи ні радости ні звідки — повертає йому рівновагу. Його характер творче „я", як організуючий осередок шару персональної надбудови, тісно пов'язується з духово-ідеальним „я" і не допускають до катастрофи духовости. Він готуючись до суду, пише поезію „На суді" і в рими вбирає свою промову. В цій поезії він безстрашно розкриває свої переконання і погляди та суддям мужньо кидає виклик:

„Судіть мене, судді мої,
Без милости фальшивої,
Не надійтесь, що верну я,
З дороги „нечистивої",
Не надійтесь, що голову
Перед вами смирно схилю я,
Що в добрість вашу вірити
Буду одну хоч хвилю я".

Перед тими, що тримають „на прив'язі стид, що з правом становлять одне в одній машині колісце", що вважають його з однодумцями за зрадників, які „хотять перетворити, перевернути, звалити наш суспільний лад", він з великою мужністю розкриває чому він хоче змінити цей режим. Скрізь панують багатії, скрізь поневіряння народу, придавлення і поневолення чесної праці, якою живиться ввесь суспільний лад, скрізь дармоїдство, темнота, пролиття крови мільйонів і цього, каже він, вони, судді не можуть відмовити йому, що він говорить правду та йде прямо й чесно за тою правдою.

Франко вийшовши з тюрми, бадьорим голосом звертається до товаришів-однодумців:

„Не бійтеся тюрми,
[о друзі молодії,
Ніщо для нас тюрма.
[Ми інші тюрми знаєм.
Тверді, безвихідні,
[уперті та живі,
І проти них, брати, борню
[ми підіймаєм.
А в тій слабій, дурній,
[хоч кам'яній тюрмі,
Ми бачим тільки страх
[панів і понимаєм,
Що панство їх крихке,
[як мури ті німі".

Ані тюрма, ані тяжкі переживання, ,що він списав у „Веснянках", „Скорбних піснях", „Нічних думах" і др., не в силі захитати його ідей, не можуть примусити його зректися своїх вільнолюбних поглядів. Він заявляє, що буде

„Проти рожна перти,
Проти хвиль плисти,
Сміло аж до смерти
Хрест важкий нести".

До боротьби він кличе і робучі руки і світлії уми та подає їм плян:

„Правда — проти сили,
Боєм — проти зла,
Між народ похилий
Вольности слова.

З світочем науки
Проти брехні й тьми —
Гей, робучі руки,
Світлії уми!

Боятись немає чого, бо

„Ще те не вродилось
Гострее залізо,
Щоб ним правду й волю
Самодур зарізав!

Ще той не вродився
Жар, щоб в нім згоріло
Вічне діло духа,
Не лиш вутле тіло!
(„Семпер ідем")

В тому самому році Франко пише гимн „Вічний революціонер", який рівночасно є відповіддю тим всім, що вважали і вважають його матеріялістом. Його вічний революціонер — це не матеріяльна частина того світу, його

Вічний революціонер
Дух, що тіло рве до бою,
Рве за поступ, щастя
[й волю ...

Франко тішиться, що

„Голос духа чути скрізь:
По курних хатах
[мужицьких,
По варстатах ремісницьких,
По місцях недолі й сліз.

Він вірить, що цей вічний революціонер дух, не дасть себе спутати нікому, бо як не має на світі такої сили, котра б згасила „розвидняющийся день", так немає сили, котра б убила духа.

Вся творчість Франка від 1873—1884 р. перейнята вірою в перемогу духа. Немає ані одного твору, в якому не було б перемоги цих ідей, які притаманні духові. Немає у Франкових творах головних героїв злочинців, які б тріюмфували зі своїм злочином. Г е р о ї - з л о чинці у творах Франка гинуть від гризьні совісти, від злочинів, що їх самі вони колись творили, або їх карає справедлива Господня рука.

Ідеалом Франка є „цілий чоловік". А „цілий чоловік" той,

...хто любить, терпить,
в кім кров живо кипить,
в кім надія ще лік,
кого бій ще манить,
людське горе смутить,
а добро веселить.

Ось з таким духовим доробком юнацького віку входив Франко у третю фазу життя. Серед життєвих ударів простояв він наче дуб, заставлявсь його характер, зміцнів дух і воля, зформувався світогляд на твердих основах моралі, національній традиції і ідейному позитивізмі, та зросла віра в перемогу Духа.

Кінець

ЩО З БАНДУРИСТАМИ?

(Радісне й сумне з Дітройту).

Останньо ми бачилися з ними 25 січня, на святі Державности, в Клівленді. Тоді „вони" співали декілька пісень, з яких дві надовго лишилися в ухах (і душах) слухачів: „Ой, злітались орли-гайдамаки" єрихонськими трубами рвали перешкоди, мобілізували революцію, а „Марш" (Божика) спрямував могутню стихію в русло організованого походу нації. Кращого фіналу свята організатори не могли придумати, а захоплені глядачі потім ще добру годину облягали автобус бандуристів і не відпустили їх, аж доки диригент Божик не дав їм авторитетного запевнення, що Капеля Бандуристів буде „завжди" жити й співати.

Я відбув тоді розмову з диригентом Божиком і декількома членами капелі. Виявилося, що ні бандури ні голоси бандуристів не ржавіють. Побут диригента в Рачестері ні трохи не перешкаджає в праці: просто з роботи, в п'ятницю пополудні, він сідає до поїзду, дре до Дітройту й тут на три зміни відбуває з бандуристами впродовж цілого „вікенду" проби — щоб аж пізно в неділю вернутися знову до Рачестеру (де він працює рисівником).

Я мав тоді добру й непримушену волю написати про все це, але „діла, діла!"... відсунули замір на довший час, а віддаль від дати виступу банурристів у Клівленді зробили його неактуальним.

Через брак сцевічних виступів бандуристів у тому часі, чи Божиків побут у Рочестері, фаталісти готовилися до панахиди по капелі. Навіть двоє поважних представників письменницького світу (зокрема представниця, з м'якими ініціялами Д. Г) заговорили про капелю наче б її на світі не було й наче б усе стало на внутрішній незгоді (в ліліпутній Швайцарії три такі капелі могли б зо співу жити!...).

Декілька днів тому автор цих слів був у Дітройті й мав нагоду говорити з одним впливовим членом Капелі Бандуристів. На цьому місці ділюся радісним і сумним, так як мені передано. Радісне: з капелею сконтактувався її раніший мистецький керівник, Григорій Китастий. Розмови в справі його повороту до капелі знаходяться на найкращій дорозі (практично, йдеться тільки про договорення в справі співпраці Божик — Китастий і затвердження загальним збором капелі). Наскільки мене поінформовано, в майбутніх виступах бандуристів мали б вийти на свій рахунок і ті, що „за" і ті, що проти виступу диригента на сцені.

Ювілей свого 30-літнього існування капеля відзначить окремим турне по ЗДА й Канаді (жовтень, листопад). На початку вересня всі бандуристи залишають працю і відбуватимуть цілоденні проби для вивчення нової програми (в літньому часі проби відбуваються в дещо „вакаційному" темпі). Приготування й проведення турне фінансують Інтернешенел Інститут — Дітройт ($10,000) і громадянство Дітройту. ($10.000). Згаданий Інтернешел Інститут запевнив усім членам капелі, що після повороту з турне, їх, без страти „сеніоріті", буде прийнято на давні місця праці.

Сумного, теоретично беручи, не багато 1) Капеля пекуче потребує нових костюмів (чи не могло б решта громадянства скинутись на потрібних для цього $4,000 — як Дітройт сам дає $10,000?

2) Перед капелею, після її повороту з турне, примарою стане давне питання: Що ж далі?... І тоді, коли буде вже бажана всіми (напевно й усіми капелянами"!) згода, тоді теоретики побачать, що важнішим усіх було, є й буде питання: як зберегти професійний характер капелі? На кого тут спертися? На американців, при всій скомплікованості організування концертів, монопольності різних концертних б'юр і... протидії наших „приятелів" — рахувати ледве чи можна. На своїх, з їхнім наставленням у роді „я вже раз чув бандуристів", теж твердині не збудуєш. А третій вихід веде в... практичну аматорщину (бо бандуристи теж люди й хочуть мати запевнену екзистенцію).

Хто порадить, як тут бути-Бандуристи такого зараз виберуть за свого короля!...

оІІо.

ЗВЕРНЕННЯ „САМОПОМОЧІ"

В СПРАВІ ЗБІРКИ ІЗ ПРИВОДУ ЗЕЛЕНИХ СВЯТ НА ДОПОМОГУ ДЛЯ ХВОРИХ, КАЛІК, ВДІВ ТА СИРІТ В ЕВРОПІ

Головна Управа Об'єднання Українців в Америці „САМОПОМІЧ", ідучи на зустріч проханню Української Санітарно-Харитативної Служби в Европі, що безпосередньо опікується хворими, каліками, вдовами та сиротами серед залишенців в Европі, рішила в порозумінні із Українським Конгресовим Комітетом Америки перевести на терені ЗДА в часі від 31-го травня 1953 до 30 червня 1953 року

ЗБІРКУ ІЗ ПРИВОДУ ЗЕЛЕНИХ СВЯТ НА ДОПОМОГУ ДЛЯ ХВОРИХ, КАЛІК, ВДІВ ТА СИРІТ В ЕВРОПІ

та просити УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО В АМЕРИЦІ дати свою щедру лепту на ту ціль.

Збірка буде переведена на збіркові листи, що їх виставила Українська Санітарно-Харитативна Служба в Европі, а які розсилає Головна Управа „Самопоміч" в Ню Йорку.

Крім того в одну неділю в тому часі в узгідненні із Впр. ОО. Парохами буде переведена збірка пожертв до замкнених пушок перед українськими Церквами.

Усі зібрані суми будуть негайно переслані до Головної Управи „Самопоміч" в Ню Йорку до остаточного обчислення та замкнення рахунків. Коли б хтонебудь не міг дати своєї лепти на ту ціль у той чи другий спосіб, просимо ласкаво переслати пожертву поштою безпосередньо до Головної Управи „Самопоміч" в Ню Йорку.

Гроші, що будуть зібрані перед українськими католицькими Церквами, перешле Головна Управа „Самопоміч" через Український Католицький Допомоговий Комітет у Стемфорді. Всі інші суми будуть негайно та в цілості переслані до УСХС в Европі за посередництвом ЗУАДК.

Вислід збірки буде поданий до відома УКК та проголошений в пресі.

Тому, що Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч" не має ще зараз своїх Відділів у всіх місцевостях ЗДА, Головна Управа „Самопоміч" звертається отсим із просьбою до всіх інших організацій та до загалу Українського Громадянства в Америці співдіяти із нами у тому ділі та бути нам помічними, щоби направду можна було добитися поважних успухів тієї акції.

Ню Йорк, травень 1053.

За Головну Управу „Самопоміч" в Ню Йорку:

Марія Шафранська - Логаза, реф. сусп. опіки;
Д-р Осип Андрушків, м. голова;
Мр. Роман Гуглевич, секретар.

Від Редакції: Створена при ЗУАДКомітеті Координаційна Комісія гарячо підтримала цей заклик.

ВІДОЗВА

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА В АМЕРИЦІ!

В різних европейських країнах, а передовсім у Німеччині, перебувають тисячі наших залишенців, яким доступ до заокеанських країн з тих чи інших причин унеможливлений. Вони включені в господарку тих країн, де живуть, а в сьогоднішніх умовинах це рівнозначне з фізичним і духовим нидінням. Особливо важке становище тих, що позбавлені можливости заробляти, а саме: інвалідів, вдів із сиротами, хворих на туберкульозу і інші хронічні недуги, та різних інших немічних. За останніми відомостями людей, з поміж наших залишенців в одній лише Німеччині, що потребують негайної матеріяльної допомоги, зареєстровано 4,237 дорослих і 4,500 дітей.

Інституцією, яка взяла на себе шляхетне завдання допомагати цим нашим обездоленим на чужині, є такий усім нам здавна знайомий УКРАЇНСЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ, якому в 1945 році формально заборонили так називатися і який іменував себе УКРАЇНСЬКОЮ САНІТАРНО ХАРИТАТИВНОЮ СЛУЖБОЮ, а в скороченні УСХС. Ця УСХССлужба, як установа громадсько - харитативна, черпала свої засоби єдино з жертвенности українського громадянства. На початках існування УСХСлужби наше громадянство щиро відгукнулося на її заклик і жертвувало досить поважні суми на добродійну її діяльність. Але з виїздом майже всього працездатного елементу з поміж наших людей за океан, ця жертвенність підупала. Натомість через те, що на еміграції в Европі залишились майже всі ті, що працювати не можуть, потреби УСХСлужби зросли до небувалих розмірів.

З уваги на те, УСХСлужба звертає свою увагу на українську заокеанську еміграцію, а в першу чергу на емігрантів в Америці, як на найбільшу дошку рятунку.

В цьому році Головна Управа Об'єднання Українців в Америці „САМОПОМІЧ", яка продовж 4-ох років допомагає переводженими збірками УСВХСлужбі, рішила в порозумінні з УКРАЇНСЬКИМ КОНГРЕСОВИМ КОМІТЕТОМ АМЕРИКИ перевести на терені ЗДА в часі від 31 травня до 30 червня 1953 ЗБІРКУ ІЗ ПРИВОДУ ЗЕЛЕних СВЯТ на потреби УСХСлужби.

Кожен з українців, у кого не загубилося ще почуття християнської любови і національного обов'язку, хай складе свою пожертву на цілі спасення наших залишенців в Европі від загибелі. А в першій мірі хай почуються до того обов'язку всі ті численні особи, що свого часу в потребі дістали ту чи іншу допомогу від УСХС, а саме, колишні політ.-в'язні, вояки рейдуючих частин УПА, вояки І-шої Української Дивізії та маси всяких інших клієнтів УСХС, що тепер працюють і заробляють. Їхнім обов'язком є не лише сягнути рукою до своєї кишені, щоб витягнути звідси вдячну відплату за одержану колись допомогу від УСХС, а й спонукати до цього шляхетного чину своїх близьких і знайомих. Хай не лишиться з поміж нас ані одного, хто б не склав для потреб нашої національної доброчинної організації бодай найменшої лепти.

З Червонохресним Привітом

Бувші співробітники УСХС, які перебувають тепер в ЗДА:

Проф. д-р Борис Андрієвський, д-р Ярослав Воєвідка, д-р Тома Воробець, ред. Федір Дудко, д-р Михайло Логаза, Марія Шафранська-Логаза, мгр. Євген Лозинський, д-р Осип Любчак, д-р Тиміш Олесіюк, д-р Роман Осінчук, д-р Нестор Процик, мгр. Олександер Смаль.

В червні 1953 р.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ Й ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА!

УКРАЇНЦІ В АЗІЇ

(Закінчення зі стор. 2)

лення були одержані від організацій з Америки, на чолі з УНСоюзом, ред. „Свободи", ПАУК, КУК з Канади та інші. Реферат історичного змісту зачитав И. Тоцький, який на протязі довгих років був секретарем організації, а після війни й головою її.

Після війни шанхайській організації доводилося добиватися полагодження різних справ в консулятах, американському, австралійському, аргентінському, чілійському, французькому та інших, як також в різних хінських державних установах. В багатьох місцях такі виступи вимагали не тільки знайомств та дипломатії, а також й поборювання московських або промосковських впливів, як в УНРРА, в ІРО та ін.

Пашпортові трудноші в аргентінській амбасаді спільною акцією в Шанхаї та в Буенос Айрес, полагоджено в нашу користь. Посвідки, афідавіти визнавалися всіма установами, коли вони були з українською печаткою й на офіційнім папері. Велику користь принесла нам тоді координація акції з ПАУК'ом та його надзвичайно цінні заходи в Вашингтоні. Тільки пару конфліктів з ІРО, що торкалися приватних справ не вдалося полагодити. Одну з них справу (п. В.) полагодилося в Парижі. В цьому допоміг проф. О. Шулгін, який був уповноваженим Українського комітету при ІРО.

Безцінну допомогу зробив один американський військовий в справі полагодження формальностей з затвердженням статуту Клюбу та усуненням загрози від чужинецького відділу муніципальної поліції м. Шанхаю. Цей останній потребував роз'яснень, яке українці мали право пересилати гроші закордон й для чого. Комітет в цей мент вже переслав яких 2,000 дол. для допомогових цілей. Тактовна поведінка голови Комітету заважила і справу „забули".

Тоді вдалося знов дістати неофіційний дозвіл вести справи. Таке нелегальне існування тяглося більш як місяць. Всі консуляти прийняли зміну назви з повним зрозумінням.

20 лютого 1949 р. відбулося останнє засідання Управи Клюбу та Представницького Комітету. Цим останнім рішенням організації рахувалися зачиненими з днем 1 березня 1949 р. Про це повідомлено різні установи та хінське міністерство соціяльних справ, яке видало дозвіл на працю.

Після від'їзду останньої групи в початку березня, там залишилося біля 16 українців, в більшості старших осіб з причин здоров'я; там також був й останній голова Українського Клюбу та Укр. Пред. Комітету — І. Світ для полагодження незакінчених справ. Книгозбірня була вже в дорозі до Аргентіни, а архів був пересланий до Америки. В кінці квітня 1949 р. автор цих рядків з дружиною також залишили Шанхай, відлетівши до Формози, спочатку до Такао (Каошунг), а пініше до Тайпеї, столиці острова, де й довелося чекати від'їзду аж 22 місяці.

ЗАСІДАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОМІСІЇ НТШ

В суботу 13 червня 1953, о год. 6.30 веч. відбудеться в приміщенні НТШ в Ню Йорку, 50 Чорч Ст. кімн. 252 наукове засідання Економічної Комісії НТШ з доповіддю проф. Миколи Величківського на тему: „Сучасний економічний стан демократичних країн вільного світу". Гостям раді.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Йонкерс, Н. Й.

Будова Парафіяльної Школи почнеться вже в місяці липні і правдоподібно буде ще цього року закінчена, так, що є вже оправдана надія що на слідуючий рік українські діти Йонкерсу й околиці могтимуть побирати науку у своїй власній школі. Будинок школи складатиметься з партеру й одного поверху. На партері міститиметься театральна заля — галя зі сценою, в якій зможуть відбуватися театральні вистави, академії, концерти, та іншого характеру імпрези, а на поверху буде приміщення для 8-ми клясової публічної школи. В бічному крилі будинку находитиметься приміщення для дитячого садка. Перед шкільним будинком буде виготовлена простора площа -подвіря, на якому діти будуть відпочивати й забавлятися під час перерви.

Кошти будови школи виносять 200,000 дол., готівки парафія призбирала приблизно 100,000 дол., — решту потрібної суми заряд парафії мусить позичити. Позику на будову школи парафія затягає в надії, що українська громада в Йонкерсі й околиці своєю жертвенністю допоможе її в скорому часі виплатити.

Будова школи мала початися ще на весні минулого року, але тому, що не вистачало фондів на такий будинок, що його спершу було заплановано, який мав бути значно більший, ніж буде побудовано тепер, щось на подобу Українського Народного Дому, де могли б були приміститися всі місцеві українські організації й товариства. Одначе плян такого будинку, що мав коштувати біля пів мільйона долярів, треба було закинути і випрацювати менший, такий, як подано вище, а це тому, що вимоги Комітету Будови Школи були великі, але жертвенність громади не дописала, а таке велике заборговання заряд парафії не відважувався робити.

Хоч для приміщення всіх місцевих українських церковних і громадських організацій придавався б більший будинок, ніж той, що його буде побудовано, але добре буде, що нарешті наша громада матиме свою власну школу, в якій українські діти навчатимуться теж української мови, а не ходитимуть по чужих, як це було досі.

„Пікніки" і „картпарті". З приходом весни, почалися в нашій громаді, як і кожного року, „пікніки" й „картпарті", які влаштовують різні місцеві товариства й організації, з яких дохід призначується на добродійні цілі.

Дня 24 травня греко-католицька парафія при церкві св. Михаїла влаштувала перший весняний „Пікнік" на церковній площі. Була гарна погода, і наші парафіяни, що явилися в досить великій кількости, відпочивали в рідному окруженні, обговорюючи різні місцеві церковні й громадські справи, підкріпляючись при тому закусками й содовою водою в буфеті, який приготовили наші парафіянки. Весь дохід з цього „Пікніку" віддано на будову парафіяльної школи.

У місяці квітні влаштували „кардпарті": Відділ місцевого Українського Народного Союзу **„Подільська Січ"**, який відбувся в залі Українського Американського Клюбу при Вашингтон Ст. 13., і **„Добродійна Дружина Пань"** при місцевому Відділі Українських Ветеранів, що відбувся в Українському Клюбі при Джеферсон Ст..

Дохід з „кардпарті", яке влаштувала „Подільська Січ", був призначений на потреби цієї організації, а „Добродійна Дружина Пань" призначила весь дохід із своєї імпрези на будову українського греко-католицького Сиротинця у Филаделфії.

Дуня Животченко пропагує українські народні танки перед американською публикою. Нещодавно йонкерський Відділ американської організації „Армії Спасіння" влаштував „Дитячий Попис", на якому шкільна молодь Йонкерсу й околиці, гуртами й одинцем, пописувалася в співах, танках, музиці, живому слові — декламації — та інших уміннях. У цьому пописі взяла також участь 11 (одинадцять) літня українка Дуня Животко, донька новоприбулої української родини, убрана в гарний український народний стрій, вона відтанцювала під звуки грамофонних плит, що їх сама собі принесла, кілька українських народних танків. Успіх Дуні був надзвичайний. Зібрана на пописі численна американська публіка нагородила її виступ рясними оплесками, а жюрі, яке оцінювали поодинокі точки попису, признало Дуні за її гарне виконання українських танків, перше місце.

Про цей попис і про те, що наша молоденька пропаґаторка українського народного мистецтва одержала на ньому першу місце, за виконання українських народніх танків, була довша замітка в місцевій почитній американській часописі „Гералд Стейтсмен", в якій рівнож була по-

(Закінчення на стор. 4)

КОМУНІКАТ

ЗУАДКОМІТЕТУ

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет пригадує всім новоприбулим про обов'язок піврічного зголошення до Вашингтону.

Кожний новоприбулий зобов'язаний до чотирьох зголошень у піврічних відступах часу на протязі двох років від дня прибуття до ЗДА. Теперішній реченець зголошень 1. липня 1953 року і до того часу треба вислати спеціяльні виповнені формуляри на адресу:

Statistical Section
Immigration and Naturalization Service
Washington 25, D.C.

Формуляри можна отримати в канцелярії ЗУАД Комітету:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U.S.A.
або у Відділах.

Для прикладу подаємо, що особи, які прибули до ЗДА в часі від 2. травня до 1. листопада 1951 року, проводять тепер четверту останню реєстрацію. Всні ті, хто прибув перед 2 травня 1951 року, вже повинні були зробити чотири зголошення. Всі, що прибули після 1 листопада 1951 року, зобов'язані до зголошення.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149 2nd Av.

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в найближчу п'ятницю, 12-го червня, ред. Іван Кедрин-Рудницький говоритиме на тему: „Журналістичні сильветки". Початок, як звичайно, о год. 8-мій ввечорі.

Спорт

НА ПІВНОЧІ: ЛЕВИ!

УАСТ „Леви" — Шікаґо здобуло чашу Кузьмина й чемпіонат Півночі.

Дітройт, Міш. — Шармантний голова тутешнього Українського Спортового Товариства „Черник", понумерний „Стасьо" Кравчишин, дав себе пізнати в днях 30 і 31 травня ц. р. як найкращий організатор. Два дні й дві ночі наш спортовий Фіґаро був у безперебійному русі („Фіґаро — вгору, Фіґаро — вниз, Фіґаро, швидше, чом не мчиш?!...") — за те футбольний турнір, який він, при співпраці пп. Григоркова, Ляша, А. Савки й Обухівського зорганізував, відсунув у тінь все, що в нас дотепер з тієї матерії відбулося. То було незабутнє „рандеву" спортових діячів, чинних спортовців і тисячки глядачів, а чотири футбольні дружини, що з чотирьох кінців грища збіглися в дружньому привіті в один гурт, символізувати моральну ціль імпрези: збирати розпорошені українські сили в одну, сильну цілість.

Коли після дводенних боїв, господар турніру С. Кравчишин прощав учасників, а фундатор чаші В. Кузьмин передав трофей переможцям — усі, змагуни, організатори й глядачі не могли (й усе ще не можуть) сховати жалю, що такий гарний сон так швидко скінчився.

Переможцем і безконкуренційним чемпіоном Північної Зони ЗДА (такий поділ, гадаємо, найкпрактичніший!) вийшло Українсько-Американське Спортове Товариство„ Леви" з Шікаґа. Дружина має найбільше відомих з краю й еміґрації імен і найкращий доріст (чемпіон Америки!). Її певна, довгодистансова гра системою ВМ повинна вистачити на ще більші успіхи в майбутньому.

Другий фіналіст, УАСТ — Рачестер, був милою несподіванкою турніру. Оперуючи й собі згадано системою, Рачестер виявився незвичайно боєвою одиницею. Його головні сили — б. репрезентаційні заложники з Олімпіяди ДП, Ходань — Стасюк на тилах і двійця Камад — Снилик у нападі.

Дружина господарів, Черник, уступає Рачестерові тільки тактично. Позатим та сама твердість (по скалі Моґса), та сама швидкість, та сама модерна схема гри.

Замітайчиком турніру вийшов СК СУМА — Клівленд. Що-правда, клівлендці не дістали більше ґолів, ніж фіналіст Рачестер (9), а при кращому воротарі могли дістати ще менше — але „зеро", як здобуток дводенних боїв нападу, говорить усе. Трагедія клівлендських сумівців у тому, що в їхній лізі нема ні кляси резерв, ні юніорів, де єдино можна вирощувати змагунів. У висліді, напад треба латати помічниками (малий, твердий Ґіщинський), ба... воротарами (Древницький). Вихід з положення: спровадити декількох напасників, або „позичити" в чужих (як то, за винятком Левів, зробили інші).

Дружини виступили в таких складах: **Леви — Шікаґо:** Касіян, Скочиляс — Андрушко, Тищенко — Кузик — Пундор (чи Пундур?), Гладкий — Куцан, Коханюк — Куляс — Маркевич (д-р Дейчаківський, Масник); **УАСТ — Рачестер:** Ольшанський, Рубсем — Стасюк, Ортинський — Ходань — Вол, Камінський — Снилок — Камад (чи Камат?) — Шевчишин — Томас; **Черник — Дітройт:** Штерне, Кухтин — Дудан, Посмітюх — Чипчар— Кручак, Меґердічіян — Кіналь — Савка — Говганезіян — Сімутіс (Ґіжак, Ощудляк, Надбережний; **СК. СУМА — Клівленд:** Лютий (Древницький), Лосвський — Середа, Коссак — Петрина — Клек І., Муць — Плотників — Шафранський — Древницький — Ґіщинський (Росул, Лисий).

Рачестер — Черник 4:3 (2:0).

Після льосування (хто грає проти кого), турнір почався гарною боротьбою двох молодих, швидких команд. За швидким темпом дії й горячими підворітніми ситуаціями, ваш слуга — старий футбольний обби́йник не має часу брати під люпу індивідуальні кваліфікації змагунів. Але з часом на перший плян випливає руда чуприна Снилика (завзятий — як тільки бувають руді змагуни!) й чорна — стратега Камада, з Рочестеру. Останній і лівий крайник Томас використовують дві помилки дефензиви дітройчан і здобувають стільки ж воріт до перерви.

Після заміни піль Черник, з вітром, сильно натискає і всупереч залізній обороні Ходаня й Стасюка вирівнює (Кіналь, Савка), але Камад і Томас двома втечами підвищують на 4:2. Черник дусить. Надаремно. Його напад грає непрактично, а стрілець Савка до безтями запрацьовується в полі. Ще цукорок розради (чудовий ґоль Кіналя) — і кінець. Фіналіст зветься: Рачестер.

Леви — СУМА 5:0 (2:0).

Гра млява, одностороння. Леви, в темпі „анданте", ведуть радше генеральний тренінґ, ніж гру. Зараз на початку Древницький довго думає з м'ячем, правий крайник Левів без думання відбирає м'яч, а Коханок експедіює в сітку. Куляс з карного здобуває 2:0 — заноситься на велику „бубу" СУМА. Але тоді клівлендці будують солідну оборонну „лінію СУМА", а їхній напад навіть беззубо атакує левів.

Такий стан триває аж під кінець гри. Тоді Куцан нагадує собі й глядачам, що він колишній змагун майстра Німеччини. Його феномальна далека бомба з центри Маркевича пробиває мур в дефензиві Клівленду, після чого заляканий воротар Лютий пускає ще легкий стріл Куляса й один самовбивчий ґоль. Самозрозумілий фіналіст: Леви.

Черник — СУМА 4:0 (3:0).

Недільні зустрічі почалися порахунками двох давніх сусідів. Кращий назагал Черник заслужив перемогу, але слабий воротар клівлендців двома фатальними ґолями відібрав своїй дружині віру в можливість успіху. Щойно як Древницький дався намовити на ворота, скінчилися дарові ґолі для Черника. Так, чи так: заслужена перемога господарів. Їхні ґолі здобули: Говганезіян 2, Кіналь (одинадцятка) і... 1 обліґаторний самовбивчий. Середа з Клівленду навіть карного промазав, щоб... зберегти зеро для свого нападу.

Леви — Рачестер 6:1 (4:1).

Хоч „фуд" на вечері, вечерницях і сніданні, в заряді симпатичних пань, був обильний, Леви кинулися на суперника з таким голодом, наче б тиждень нічого не їли. На клясу ліпші, як попереднього дня Коханюк і Куляс у нападі, разом з Куцаном і Маркевичем розносять дефензиву Рачестеру — в повітрі висить град ґолів. Врешті Коханюк відкриває конто, а Кузик, з замішанням підвищує на 2:0. Рачестер йде в одчайдушний протинаступ і може навіть вирівняти: Камад і напереміну обидва крайники виростають з-під землі перед Касіяном. Але хто має в „паці" два ґолі недобору, хотів би одним стрілом здобути троє воріт. Щойно як нервозність находить і на дефензиву Левів, Камад здобуває ґоль для Рачестеру.

То був перший і єдиний пункт для Рачестеру. Дальший хід змагань, то перериана десператськими протинаступами Рачестеру облога їхніх воріт. Кулас швидко стріляє в „вікно" третього ґола, а Пундор, що цілком панує на середпіллі, в трансі проходить пів-грища, минає трьох суперників і феноменальною бомбою в дальший ріг підвищує на 4:1.

Після перерви довго триває заки, після обопільних промазань, Коханюк силуваним стрілом здобуває п'яті, а Куляс шості ворота. Все ж і тепер геройський Рачестер не резиґнує. Камад і Снилик кладуть душу й тіло за зміну висліду. Ходань — Стасюк, як леви, ставлять опір Левам. І за те симпатичним рачестерцям належиться признання. За геройський боєвий дух, оплески глядачів належав так само їм, як і переможним Левам.

оНо.

● РОЗШУКИ ●

Луць ЦИМБАЛІСТИЙ зі с. Бовшів, п. Рогатин, пошукує тіточного Шваґра **ВАСИЛЯ ЧИМЕРИНСЬКОГО** зі с. Поплавники. Живе в околиці Нантикок, Па. Хто знає про нього, або він сам, прошу писати:

LOUIS CYMBALISTY
61 N. W. 79 St., Miami 38, Florida

Анастазія ГАЧЕВСЬКА пошукує рідну сестру **Ірину ГАЧЕВСЬКУ**, що прибула до Америки в роках 1936—1937. Хто знає про неї або вона сама, пишіть на адресу:

ANASTASIA HACZEWSKA
1620 Saint Mark's Square
Philadelphia 40, Pa.

Йонкерс, Н. Й.

(Закінчення зі стор. 3.)

міщена знімка Дуні під час виконування танку.

Організатори Попису так вподобали були виступ нашої молоденької танцюристки, що вони запросили її ще на такий самий попис у Брукліні, на якому вона також мала великий успіх.

Доросла дівчина утратила мову. У Йонкерс трапився дивний випадок оніміння: 18-літня дівчина, донька мішаної українсько-італійської родини, нагло утратила мову. Цей випадок захворіння тим дивніший, що жертвою цієї недуги впала майже доросла дівчина і то без ніякого попереднього прояву захворіння. Теж після утрати мови, нещасна дівчина не виказує ніяких ознак занедужання.

Дівчиною зацікавилися місцеві лікарі і негайно забрали її до лікарні для прослідження цього випадку. Одначе, не можучи найти причини цього рідкісного випадку утрати мови, йонкерські лікарі передали її для дальшого медичного прослідження до Ню Йорку. Але теж і нюйоркські лікарі не можуть привернути бідній дівчині мови, ні не зуміли ствердити причини цього дивного захворіння. Вона повернула домів і дальше проживає з родичами.

С. Ж.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Американський Леґіон проти нового іміґраційного закону

Вашинґтон. — Американський Леґіон виступив вчора проти запропонованого президентом Айзенгавером нового іміґраційного закону, який дозволив би на впущення до З'єдинених Держав впродовж найближчих двох років — 240,000 нових іміґрантів, в тому 125,000 втікачів з-поза залізної заслони. С. Андерсон, голова підкомітету іміґрації й натуралізації в Леґіоні, свідчив в тій справі перед юридичним підкомітетом Палати Репрезентантів і твердив, що новий іміґраційний плян подуманий головно на те, щоб „обійти задніми дверима" квотову систему іміґраційного закону МекКарена-Волтера. Андерсон в дальшому твердив, що Американський Леґіон стурбований проблемою „скрінінґу" тих 125,000 втікачів з-поза залізної заслони, які мали б бути допущені до Америки на підставі нового закону. Він вважає, що коли б процедура „скрінінґу" (перевірки) не дописала тільки на один відсоток, то це означало б допущення до Америки „додаткових 1,250 потенційних шпигунів і саботажників". Це перший виступ проти того закону, що його рекомендував президент Айзенгавер та який підтримують численні релігійні й громадські групи.

Атомові шпигуни Розенберґи внесли четвертий відклик до Найвищого суду

Вашинґтон. — Адвокати Емануель Г. Блок і Джан Ф. Файнерти внесли вже четвертий відклик до Найвищого Суду в Вашинґтоні, щоб той суд змінив своє рішення з 25 травня ц. р. та дозволив на переведення нової розправи в справі смертного засуду на подружжя Розенберґів, які мають згинути 18 червня на електричному кріслі в Сінґ Сінґ за те, що виявили Совєтам спосіб продукції атомової бомби. Адвокати твердять, що вони мають нові доводи на те, що засуд Розенберґів несправедливий, бо Дейвід Ґрінґляс і його жінка Рут фальшиво свідчили на суді в справі Розенберґів. Найвищий Суд дасть відповідь на новий відклик у цій справі найпізніше 15 червня, бо саме тоді закінчує свою сесію.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

PHOENIXVILLE, PA. — The monthly meeting of St. Peter and Paul Branch 321 U. N. Ass'n will be held Sunday June 14, in the Parish Hall at 1 o'clock. The committee urges all members to be present at this meeting. Important matters to be discussed. — F. Ciuck, Pres.; D. Bilyk, Treas.; D. Chuck, Sec.

КЛІВЛЕНД, О. — Бр. св. Василія Великого, від. 364, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. червня, о 2. год. по полудні, в Народнім Домі, 3161 Е. 93 вул. Касир буде збирати вкладки в церковній залі по другій Сл. Божій для вигоди тих, що мешкають на Савт Сайд. Ще раз подаємо до відома, хто хоче їхати на відкриття Союзівки 4-го липня 1953 року буде зачартерований бос в ціні $16.50 в обидві сторони. Просимо зголоситись до уряду, або на зборах. — Г. Кукіз, предс.; Й. Стойка, рек. секр.; С. Кревт, кас.; Е. Біленький, фін. секр.

БАЛТІМОР, МД. — Бр. Пр. Тройці, від. 320, повідомляє, що звичайні місячні збори відбудуться як звичайно друга неділя в місяці 14. червня, точно в год. 2-ій по полудні, в У. Н. Домі, 3101 O'Donnell St. Проситься всіх членів прийти на означений час і вирівняти свої залеґлости. — Й. Пісецький, предс.; І. Малко, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Бр. ім. О. Басараб, від. 348, подає до відома своїм членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. червня, зараз по великій Сл. Божій, в церковній залі при 526 W. Rayen Ave. Проситься членів не залягати з плаченням вкладок, щоби не наразити себе на втрату членських прав. — Марія К. Бурий, предс.; Й. Стахура, кас.; Марія Періг, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. — Повідомляється членів 94 від. ім. Маркіяна Шашкевича, що місячні збори відбудуться 14-го червня в год. 1:30 по полудні в залі У. Д. К., 2376 при вулиці Ґрейлінґ. Проситься членів прийти на збори з огляду на багато справ до полагодження. — Т. Судомир, предс.; М. Прихітко, фін. секр.; М. Мандрух, рек. секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. — Бр. св. о. Николая, від. 276, повідомляє всіх членів, місцевих і позамісцевих, що піврічні збори відбудуться 14. червня о год. 1:30 по пол. Проситься прибути на збори на час, бо маємо важні справи до вирішення і до полагодження. Просимо зі собою привести знайомих і рідню, щоб їх також вписати в члени нашого У. Н. Союзу. — С. Ліцовська-Ґедеґен, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестрицтво Рож. Пр. Богородиці відд. 36 повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в суботу, 13. червня, о 6. год. веч. в цер. залі. Просимо приходити на збори на вирівняти свої довги як також просимо привести нових членів, щоби записати до Сестрицтва і УНСоюзу. — Ю. Лиса, предс.; Х. Білецька, кас.; С. Гунька, секр.

САВТПОРТ, КОНН. — Тов. ім. Т. Шевченка відд 84 подає до відома всім членам місцевим і позамісцевим що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 14. червня по полудні зараз по першім засіданні У. Н. Дому. Проситься всіх членів затриматись на союзові збори і заплатити свої місячні вкладки та обговорити справу поїздки до Союзівки в дні 5. липня. — О. Куян, предс.; М. Сендзік, кас.; П. Дудко, секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ відд. 59 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. червня в У. Н. Домі під ч. 517 Ґалет вул. точно о год. 7:30 ввечорі. Присутність членів обов'язкова. — Уряд.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Піврічні збори Тов. ім. І. Франка, від. 146, відбудуться в неділю, 14. червня, о 1-ій годині, в домі 2965 Carpenter. Проситься прибути на час, рівнож привести нових кандидатів, щоби записати їх в члени. Довгуючих проситься вирівняти свої залеґлости. — Уряд Тов.

ТАРЗАН, ч. 3086. В пастці.

Тарзан мовчки вліз через вікно до таємничої кімнати.

Йдучи обережно, він наблизився до дверей, за якими зникла постать.

Кімната по той бік була темно-таємнича із важкими дивними запахами.

Коли він увійшов до кімнати, двері за ним важко зачинилися. Він почував себе раптом немов у конверті рвучких, покручених шнурів.